

Glittvåg AB - Automatiserat Trålfiske

Arbetsplats: Glittvåg AB,
Kontaktperson: Pehr Eriksson, 031- 47 27 87
Arbetslivsfondens handläggare: Kent Claesson / Roger Gross, Göteborg
Skribent: Cristiana Wall/Margareta Månson

Sammanfattning: Pehr Eriksson driver tillsammans med far och bror fiskeföretaget GLITTVÅG AB. Fiskefartyget är en häcktrålare, byggd i Norge 1975. Det finns flera faktorer vid trålfiske som innebär risker för kroniska skador på rörelseorgan. Framför allt gäller det vid hanteringen av fångst och redskap, de belastningar som då uppstår är på grund av båtens rörelse. Målet med arbetsplatsprogrammet har varit att eliminera de manuella, tunga och slitsamma arbetena i lastrummet och därmed minimera risken för framtida olycksfall och arbetssjukdomar. Tunga och slitsamma arbetsmoment har eliminerats.

Bakgrund

Pehr Eriksson driver tillsammans med far och bror fiskeföretaget GLITTVÅG AB. Fiskefartyget är en häcktrålare, byggd i Norge 1975. Fartyget är 297 bruttoton och 36,6 m långt. Besättningen består av åtta man.

Aldersfördelning på besättningen är:

Två personer är 20 år, en är 28, två är 34, en är 19, en är 58, och en är 16.

Personalomsättning förekommer inte, mer än att det skett en förnyring av besättningen under de sista åren. Sjukskrivningar är så gott som okänt begrepp på fiskeföretaget. På grund av stress förekommer en del olycksfall, som tex slag, klämning mm. Inga större olycksfall finns rapporterade annat än ett gasolycksfall för en del år sedan.

Fartyget är byggt för att klara alla typer av fiske. Vinterhalvåret partrålar

man efter industrifisk i Östersjön, sommarhalvåret bedrivs sillfiske i Nordsjön.

Största arbetsmiljöproblemen ombord är olycksfallsriskerna samt risken för kroniska skador på rörelseorgan, det innebär bla belastningsskador vid hanteringen av fångst och redskap med de speciella belastningar som uppstår vid båtens rörelser i sjön.

Ett av de tyngsta arbetsmomenten ombord vid sillfisket har varit (delvis åtgärdat vid ombyggnation 1993) hanteringen av sillen ombord. Arbetet med sillfisket inleds med lastning av tomlådor och med fyllning av is i lastrummet.

Framme vid fångstplatsen sätts trålen ut. Varje tråldrag varar cirka två till fem timmar beroende på beräknad fångststorlek. Efter det att trålen lyfts ombord, tömmer fångsten på arbetsdäcket, sorteras i sorteringsmaskin (efter storlek) och ledes därefter till lastrummet. Där bärs sillen i korgar "baskar", tömmer i 40 kilos lådor och isas. Fångsten vid

sillfiske kan uppgå till ett par tusen lådor per vecka.

Arbetet med fångsten i lastrummet har tidigare skett helt manuellt. Att "baska" sillen är ett tungt arbetsmoment som innebär ofta svåra arbetsställningar samt lyft över axelhöjd. Dessa arbeten försvåras i hög grad av sjögången.

Totalt har arbetsplatsprogrammet kostat 1.965.000 kronor varav Arbetslivsfonden har bidragit med 290.000 kronor.

Mål

Målet med arbetsplatsprogrammet har varit att eliminera det manuella, tunga och slitsamma arbetet i lastrummet och därmed minimera risken för framtida olycksfall och arbetssjukdomar.

Genomförande

Ambitionen med åtgärderna har varit att genom tekniska insatser och utbildning, minimera risken för framtida arbetssjukdomar och olycksfall.

1. Kompetenshöjande utbildning för hela besättningen i sjösäkerhet och brand samt arbetsmiljö och belastningsergonomi. Kursen som heter "Säkerhetsutbildning för fiskare" är 4 dagar lång och anordnas av Lindholmen Utveckling AB, Skogs- och Lantbrukshälsan AB i samarbete med Sveriges Fiskares Riksförbund.

2. Installation av tre kyltankar på 120 kbm vardera för sill och fisk

3. Installation av en ismaskin, som producerar fem ton is per dag

4. Vakuumpump med rörledningar för cirkulation och lossning av fångsten. Fast anslutning av vakuumpumpsystemet även till tre stycken befintliga rum/tankar för industrifisk, vilket innebär att även industrifisken kan kylas och lossas med hjälp av vakuumpumpsystemet.

Resultat

Genomförda och planerade tekniska åtgärder har inneburit följande fördelar ur arbetsmiljösynpunkt:

- Inget manuellt arbete med "baskning" av sill
- Inget manuellt arbete med isning av lådor
- Inget manuellt arbete med lastning och lossning av lådor
- Ingen risk för olycksfall med lådor som kan välta
- Enklare lossning med pump
- Risken för gasolycksfall i samband med lossning av industrifisk så gott som elimineras.

ISSN 1104-6449

Januari 1995